

CẦU CỎ MAY

Nguyễn Bích Tho

Hai mươi sáu năm đã trôi qua tựa như giấc mơ kể từ ngày miền Nam thất thủ.

Sáng ngày 1-5-1975, chúng tôi tập họp đầy đủ tại Tổng Nha Kiều lộ, chưa hết cơn bàng hoàng đau đớn chung của miền Nam bị xâm chiếm và còn mặc nghẹn cái bánh vẽ mà Ban Cố Vấn Mỹ đã lập kế hoạch “bốc” các cấp chỉ huy từ Tổng Giám Đốc đến Trưởng Ty đi nước ngoài vào giờ chót.. Thật là thơ ngây như cô gái dậy thì.

Trong những ngày đầu bàn giao công việc cho quân xâm chiếm, Tổng Nha cũ vẫn còn làm việc với các cấp chỉ huy còn kẹt lại, như quý Anh Phan Đình Tăng, Đồng Sỹ Tụng, Lê Thành Trinh, Tôn Thất Ngọ, Dương Hồng Quỳ v.v...và một số Trưởng Ty ở trung ương cũng như ở các tỉnh xa v.v.

Mấy ngày sau đó có lệnh phải sửa chữa cầu Cỏ May trong vòng hai tuần lễ để kịp chuyển quân về Saigon dự lễ duyệt binh. Cầu này bằng bê-tông cốt sắt nằm trên tuyến đường Vũng Tàu-Saigon, bị sập hai vè và một trụ trung gian bị hư.

Anh Nguyễn Xuân Phương, Khu CC Nhatrang, và tôi, Khu CC Đà Nẵng được chỉ định phụ trách công tác này với sự yểm trợ của toán thợ chuyên môn của Sở Dụng Cụ dưới sự hướng dẫn của anh Trí (mà tôi quên họ). Để cho kịp thời hạn, phương pháp dự trù là vừa thiết kế vừa thi công sửa chữa trụ cầu và phỏng hai vè cầu Eiffel CPM. Tôi không đi vào chi tiết kỹ thuật, tôi chỉ muốn ghi lại đây một kỷ niệm của hai người bạn đồng khóa cùng gặp nhau làm chung một công tác và sống gần nhau trong một thời gian đặc biệt thất vọng và đau buồn.

Anh Phương, học giỏi, khiêm nhường, nhã nhặn, là một người bạn tốt.

Chúng tôi đến hiện trường một ngày sau khi nhận chỉ thị và bắt tay ngay vào việc. Chúng tôi chia toán ra thành 2 toán nhỏ, một làm ngày, một làm đêm. Hai đứa chúng tôi đêm nào cũng thức, chỉ thay nhau ngủ vài tiếng, nếu cần. Những đêm thức như vậy chúng tôi có dịp nằm trên bờ sông đếm sao sáng, chờ xem nước triều lên xuống và kể lại cho nhau những kỷ niệm cũ, những lo lắng, đau buồn của hiện tại, và ước tính cho tương lai. Chúng tôi gần nhau hơn, hiểu nhau hơn.

Ba ngày trước thời hạn, vào một buổi chiều, một Thiếu tá Công binh VC cùng tùy tùng đến công trường nói muốn gặp người phụ trách công tác. Cả hai chúng tôi nghe ông ta hách dịch hỏi: " Các anh làm ăn vậy đó hả? Sao chỉ thấy vài người làm việc sơ sài, sao cho kịp ngày lẽ để chuyển quân? Chúng tôi sẽ trình cấp trên". Tuy tức giận, nhưng anh Phương vẫn ôn tồn trả lời rằng : "chúng tôi đã có kế hoạch, không cần phải dùng biến người và chúng tôi sẽ hoàn thành công tác trước thời hạn. Nếu anh muốn cuộc cái gì chúng tôi cũng cuộc". Nói như vậy, nhưng chúng tôi biết nếu thất bại là "ủ tờ ". Với kinh nghiệm sửa chữa cầu bị VC phá hoại, hầu như tháng nào cũng có một hay hai cái, trước thời hạn hai ngày, chúng tôi phóng cầu và hoàn tất công tác ngày hôm đó. Chẳng thấy anh Thiếu tá CB xuất hiện.

Sau đó tôi vẫn làm việc ở TNKL còn anh Phương về làm cho Hỏa Xa. Hỏa Xa cần người để hoàn thành gấp đường sắt thống nhất.

Sau khi đi học tập về một lần với anh Trần Bá Quyên, tôi vẫn phải bị đi làm lại chỗ cũ, và bị "đày" lên làm cầu Nha Bích ở Đồng Xoài, chiến khu Đ cũ, do Công Ty Mai Hà lãnh thầu. Đạo này tôi thường gặp anh Phương vì ngoài công việc chính của anh, anh là "Quân sư" cho

công ty Mai Hà, như anh đã từng giúp cho Công ty này từ lúc mới thành lập ở Nhatrang.

Khi toàn bộ Công ty Mai Hà vượt biên ngoạn mục, tôi mừng thầm cho anh Phương và gia đình. Nhưng lần về Saigon công tác tôi ngạc nhiên khi thấy anh Phương vẫn còn ở lại, không biết vì lý do gì.

Lúc bấy giờ, cả nước nói chung, Saigon nói riêng, lòng người đổi thay, đổi nhau, lừa đảo nhau, cướp đoạt của nhau, không ai còn lòng tin. Thậm chí đã có người nói câu : "mày là người duy nhất chưa lừa tao". Anh Phương cũng như tôi đều là những nạn nhân, nên chúng tôi tìm đến với nhau tìm đường vượt biên chung. Đến lúc này tôi mới biết là anh Phương không có đủ tiền cho cả gia đình mà chỉ có đủ tiền để mua vé cho anh ấy và hai người con thôi. Phần tôi cũng vậy. Thế là chúng tôi sáu người sẵn sàng chờ đợi chuyến đi. Trong thời gian chờ móc nối, một hôm anh Phương vội vã đến tìm tôi và báo cho tôi biết tin mừng là có một nhà thầu khoán quen với anh ấy tổ chức chuyến đi và cho tất cả gia đình anh ấy đi với điều kiện là sang tới Úc anh ấy phải làm cho công ty của ông ta trong vòng mười năm, và xin lỗi tôi. Tôi thành thật mừng cho anh ấy đã gặp được người tốt giúp, nhất là trong lúc mọi người đều tìm cách lừa nhau. Trước ngày anh Phương đi, tôi đến tận nhà của anh ở Phú Nhuận để chia tay với anh chị ấy và gia đình. Chị Phương, lúc đó đang còn bị cảm, nói với tôi là tháng này anh chị ấy xấu lắm, không nên xuất hành. Do vậy chị không an tâm. Nhưng chị ấy hy vọng ngày hôm đó là 29 âm lịch, ngày mai tối bến đợi và nếu có xuất phát ngay thì cũng cuối ngày 30, hết tháng rồi. Tôi ra về trong lòng hân hoan mừng cho anh chị Phương.

Một tuần sau tôi được tin chiếc thuyền của anh chị ấy bị nạn. Người anh của anh Phương cũng đến nhà tôi báo hung tin cho tôi. Các bạn ở nước ngoài cũng ra công tìm kiếm.

Đã hai mươi năm trôi qua lúc nào hình ảnh những ngày công tác chung ở cầu Cỏ May và ngày cuối cùng chia tay với anh chị ấy cũng sống mãi trong tôi và lúc nào tôi cũng xem anh Phương và gia đình như đã đi lạc vào một cõi xa lạ nào đó, "một cõi nào yêu dấu hơn đây". *

* Thơ Định Giang “ Để vĩnh viễn người về cõi khác, Một cõi nào yêu dấu hơn đây” ■

Tình Tuyệt Vọng

*Lòng ta chôn một khối tình
Tình trong giây phút mà thành thiên thâu
Tình tuyệt vọng nỗi thảm sâu
Mà người gieo thảm như hầu không hay
Hối ơi người dở ta đây
Sao ta thui thui đêm ngày chiếc thân
Dẫu ta đi trọn đường trần
Chuyện riêng há dám một lần hé môi
Người dù ngọc nói hoa cười
Nhìn ta như thể nhìn người không quen
Đường đời lặng lẽ bước tiên
Ngờ đâu chân đạp lên trên khối tình
Một niềm tiết liệt doan trinh
Xem thơ nào biết có mình ở trong
Lạnh lùng lòng sẽ hỏi lòng:
Người đâu tả ở mấy dòng thơ đây*

Khái Hưng dịch từ bản "Sonnet D'Avers" của thi sĩ Felix Avers